

Uzakonitev take ureditve bi zahtevala le neznatno število novih, po verski pripadnosti državljanov diferenciranih določb; bilo bi jih najbrž le par več, kakor pa jih vsebuje obči državljanski zakonik (§§ 111, 115, 133 ss.), na katerega se v drugih vprašanjih sedanji načrt splošno naslanja.

Ako naj obvelja načelo, da bo naš novi državljanski zakonik uzakonil celokupno državno zakonsko (bračno) pravo, smatram kot najboljšo rešitev ono, ki ne bi nasprotovala bistvenim načelom o zakonu, kakor veljajo po pravih pri nas pripoznanih verskih družb. S tem bo državna zakonodaja najlepše vršila svoje veliko kulturno poslanstvo: zaščito zakona, rodbine in otrok. Hkrati bo pa tudi najuspešneje varovala svoje življenjske interese.

Književna poročila.

Dr. Bajič Stojan, Delovno pravo, splošni del. Založil pisec. Ljubljana 1936. Str. 220. Cena broš. 70 Din, vez. 85 Din.

Ne v uvodu, kakor bi pričakovali, nego v dodatku pojasnjuje pisec, zakaj je odklonil druge načine sistematske obdelave delovnega prava in se je odločil za delitev snovi na splošni del in posebni del. V splošni del pisec šteje pojem, probleme, zgodovino delovnega prava; njegove vire; subjekte delovnega prava (službojemnik, nameščeneec, vajenec, službodavec, obratna posadka, izvenobratne ustanove, zlasti sindikati in prisilne organizacije); ureditve delovnega prava (službena pogodba, obratna ureditev, izvenobratna ureditev, službeno razmerje); javno delovno pravo (javno in zasebno pravo, pregled javnega delovnega prava, zlasti delovnopравни spori, mednarodno javno in zasebno delovno pravo). V posebnem delu bo obdelano posamezno službeno razmerje od početka do konca.

Kakor je sistematska obdelava delovnega prava koristna in celo potrebna, prav tako težko je pogoditi sistem. Vzroki so v tem, da so določbe javno- in zasebnopravne vsebine v poedinih mnogobrojnih pravnih virih bolj pomešane kot v katerikoli drugi pravni panogi, da je pri mnogih prisilnih določbah skoro stvar okusa, ali jih prištevamo javnemu ali zasebnemu pravu, zlasti pa v tem, da je celo, še pred nekaj desetletji skoro čisto zasebno, delovno pravo danes nekako na prelomu med javnim in zasebnim pravom, z očito težnjo k javnemu. Vsekakor ima torej pisec prav, da zlasti v splošnem delu ni moči ločiti javnega od zasebnega prava. Zato bo treba tudi tu reči, da je uporaben vsak sistem, ki snov predoči pregledno, izčrpno in kar moči dosledno. To je po mojem mnenju piscu vobče uspelo dobro; končna sodba bo mogoča šele, ko izide drugi del.

Na nekaj neskladnosti v danem sistemu bi vendar opozoril. Med „subjekte delovnega prava“ seveda spadata v prvi vrsti službojemnik in službodavec, med „ureditve“ pa službena pogodba. O prvih dveh je govor v §§ 6—9, o drugi v § 12. Službojemnik ali službodavec pa človek pravno postane šele na podstavi poedine službene pogodbe. Ali je prej

bilo jajce ali kokoš? — V nauku o virih delovnega prava je razdelitev snovi in so zato naslovi §§ 4 in 5 po mojem mnenju zgrešeni. V § 4 z napisom „mednarodne pogodbe“ so obdelani pravni viri sploh, tudi naša ustava in naš domači zakonodavni postopek (naglašeno ni, da gospodarskega sveta še nimamo). Ali ne bi bila prirodnejša delitev na „avtonomne“ pravne vire in mednarodne pogodbe? — Kar se tiče mednarodnega javnega delovnega prava, bi se vprašalo, ali izvajanja v § 18, I, A ne spadajo v § 4, IV. — Sistem je pisca prisilil, da o razliki med delovno (službeno) in podjetniško (delovršno) pogodbo govori na dveh mestih, prvič z ozirom na stranke (str. 77), drugič z ozirom na pravni posel (pogodbo, str. 154—157). — Vse to niso osnovne stvari; v vsakem drugem sistemu bi se bile pokazale drugačne težave.

Definicij delovnega prava je mnogo; pisec ga označuje kot „tisto skupino pravnih pravil, ki urejajo službeno razmerje kot pogodbeno, pretežno časovno in generično določeno, odvisno vršenje dela (službovanje) za drugega, obenem z vsemi iz tega temelja izhajajočimi razmerji“ (str. 12). V bistvu gre torej za to, kaj je „služba“; to zvemo na str. 154 sl. Vsekakor je s „pretežno“ pravilno označeno, da v življenju včasih naletimo na primere, ki so na meji med „službo“ in „podjetniško pogodbo“.

Dvomljivo je, ali se „običaj“ v smislu obrtnega zakona sme šteti za pravni vir, navadno pojde za uzanso; običajno pravo bi prihajalo v poštev le, kadar je delovna pogodba trgovinski posel, po čl. 1 trg. zak. — če ga glede službenega prava ne smatramo za derogiranega s § 426 o. z. Sicer so pravni viri izčrpani navedeni; vsa pestrost te zakonodavne panoge se vidi jasno, dan je jako dober pomoček za prakso. Jako treba pohvaliti tudi izčrpano obdelavo § 435 o. z. (str. 51—60), ki šele prav predočuje, za kako široke kroge velja delovno pravo obrtnega zakona.

Zanimiva so izvajanja o delovnih skupinah kot subjektih delovnega prava (str. 74, 75, 90—98, 104—106). V § 7 pisec rešuje težave, ki jih zadaja razmerje med §§ 307, 324, 333, 343 o. z. („važnejši“, „višji“); tu (str. 81, 82) piscu ne morem povsem pritrditi, razen če naj izvajanja o razmerju med § 307 in § 324 o. z. razumem tako, da pod § 307 o. z. (poslovne knjižice) spadajo oni trgovčevi pomočniki, ki ne opravljajo „trgovske“ službe (§ 324 o. z.). — Pojem službodavca (§ 9) bi utegnil biti preozek, ker ne obsega onih trgovinskih družb, ki jim ne pripisujemo pravne osebnosti v pravem pomenu besede. Koristno pa je točno razlikovanje pojmov službodavec: podjetnik, obrat: podjetje, ki je v pravnih virih često zabrisano (kaj vse ni „radnja“). Opozoril bi nadalje na nauk o vplivu prenosa podjetja na delovne pogodbe (str. 101—104), o zaupnikih (str. 106—115), o prostih organizacijah (sindikatih, str. 115—120); še važnejša so izvajanja o obratni ureditvi (obratni sporazum, poslovni red, str. 144—155) in zlasti o kolektivni pogodbi (str. 155—174), ki jih imam za najpopolnejša, kar jih je doslej pri nas napisanih. Poglavje o delovnih sporih (str. 187—194) bo koristno za prakso, saj so določbe o pristojnosti sodišč, razsodišč, posredovalnih instanc dokaj zapletene.

Pisec v predgovoru omenja, da s knjigo izroča javnosti svoja akademska predavanja o splošnem delu delovnega prava. Toda to je bil le zunanji povod; pisec je bil po obsegu, mnogovrstnosti in globini svojih raziskovanj naravnost pozvan, da nam napiše sistem delovnega prava. Delo je tako popolno, kakor ob danem obsegu knjige more biti, obdelana snov je ogromna, obdelava jasna, lahko umljiva. Domača literatura je navedena izčrpano, kakor doslej nikjer, iz tuje so omenjena najvažnejša dela. Judikatura bo prihajala v poštev pač šele v drugem delu knjige. Knjiga bo, dasi je izšla iz predavanj, enako dobro služila znanstvenemu delu in praksi, slušateljem bo izvrsten pripomoček pri

studiju prevažne pravne panoge, ki se je pri nas stoprv začela razvijati kot posebna. Tudi piščev stil, ki v nekaterih prejšnjih delih žal res ni bil vzoren, se je bistveno popravil. Sicer sem tudi v pričujočem delu imel ponekod občutek, da je pisec od obsega snovi in obilne misli včasih malo premalo pazil na izraz, toda napredek je jako velik.

Temu mnenju ne more škoditi nekaj malenkosti, ki jih velja omeniti.

Kaj je razlika med „pravnim stavkom“ in „pravnim pravilom“? — Na str. 13 je izraz „odškodnina“ uporabljen za „odplatek“, „odmeno“. — „Tako se je prisilno uredilo bolovanje“ (str. 22). — „... če se neposredno dostavlja izdelke“ (str. 94). — „... meje, znotraj katerih“ (str. 94). — „... kajti v posameznih podjetjih istega podjetnika ne moremo imenovati „samostojne oddelke“ (str. 100). — „Službeno razmerje se ustanovi s pogodbo, torej s konsenzualnim pravnim poslom“ (str. 129). — „Poslovne rede razlikujemo po tem, ali so obvezni ali neobvezni (str. 148, dvoumno: gre za to, ali obrat mora imeti poslovni red ali ne, obvezen — za prizadete — je v okviru zakona poslovni red tudi v obratu, za kateri ni predpisan). — Prisilne so tiste pravne določbe, ki veljajo ne glede in tudi proti volji strank“ (str. 175). — „Nasprotno sj. ni tvorec žigov in modelov (str. 143, prav: vzorcev in modelov). — Ali je citiranje § 1423 o. d. z. (str. 101) pravilno? Po tekstu bi bilo pričakovati, da je mišljen § 1593 o. d. z. — Namesto čl. 43 trg. zak. (str. 139) bi veljalo citirati čl. 47 (lahko tiskovna napaka). — Pogrešno je citiranje §§ 500 i sl. c. p. p. v op. 8 na str. 159. — Ali naj sprejmemo izraz „podjetniška pogodba“ namesto „delovršna pogodba“? Da drugi izraz ne ustreza povsem, je jasno, zlasti čim se „službeno“ pravo nadomesti z „delovnim“ pravom. „Podjetnika“ pa imenujemo marsikoga, ki ne sklepa „podjetniških“ pogodb, ampak — poleg drugih — prav „delovne“, na pr. tovarnar, ki izdeluje stroje iz železa iz lastnega rudnika itd. Ali naj se vrnemo k „službenemu“ pravu? Izraz je nekoliko preozek, pa ne toliko, kolikor je „podjetnik“ preširok. M. Škerlj.

Dr. Eisner Bertold: Das Eherecht im jugoslawischen Vorentwurf und im tschechoslowakischen Entwurf eines bürgerlichen Gesetzbuches. Posebni odtis iz spomenice Dolencu, Kreku, Kušuju in Škerlju ob njih šestdesetletnici. Tisk Jugoslovanske tiskarne. Ljubljana. 1936. Str. 75.

Literatura o Prehodnem načrtu jugoslovanskega občega državlanskega zakonika je že precejšnja. Poleg posebnih mnenj, ki jim je predmet celotni načrt, moramo med kritikami, ki se bavijo s posameznimi deli načrta, omeniti na prvem mestu tu naznanjeno, ki jo je napisal zagrebški vseuč. profesor dr. Eisner. Ta ocena se ne odlikuje pred drugimi, doslej izišlimi, samo po svoji obširnosti in temeljitosti, marveč tudi po tem, da priteguje v krog svojih opazanj tudi vse važnejše evropske zakonodaje. Tako se ne omejuje samo na jugoslovanski in češkoslovaški načrt in na pozitivno zakonodajo teh dveh dežel, kakor bi bilo pričakovati po naslovu in po uvodnih besedah, marveč se ozira prav tako na avstrijski, nemški, švicarski, danski, švedski, norveški zakonik kakor tudi na codex iuris canonici ter na številne najnovejše zakonske načrte, zlasti ogrski. Tako se more reči, da je razmotrivanje načrta po tem delu pač vsestransko in da zasluži že zbog tega pozornost vse naše javnosti.

Za vsakega zakonodavca je bračno pravo posebno trd kamen. Ako je res, kar splošno priznavajo vsi in čemur nihče ne oporeka, da je družina temelj države, potem je pa tudi stvar države in je dolžnost poslednje, da uredi družinsko in bračno razmerje z lastnimi predpisi. To zadeva v prvi vrsti obstoj braka, tedaj njega nastanek in konec.

Sicer se ustanavlja bračno razmerje s pogodbo, imenovano tu poroko, toda to pogodbo moramo tudi z državnega stališča motriti povse drugače kakor druge pogodbe, ako ima naravnost življenjski pomen za državo samo. V tem pogledu Eisner po pravici graja, da načrt tega državnega stališča ni zadostno varoval, ko se zadovoljuje samo z zasilno civilno poroko. Toda zdi se, da tudi po njem predlagana fakultativna civilna poroka ne bo imela tistega učinka, ki ga je pripisuje, namreč da bi odvzela ta oblika ost, ki bi jo videli verniki naperjeno sicer zoper njih cerkev. Takšne osti ne zgubita niti zasilna niti fakultativna civilna poroka takrat, kadar cerkev svojim vernikom zabranjuje mešani brak ali ga pa dovoljuje samo pod pogoji, ki so za pripadnika druge cerkve nesprejemljivi. In mešanim brakom se država z več veroizpovedanji ne more odpovedati, zabranjevanje porok med pripadniki različnih verstev bi utegnilo vplivati razkrajalno in odtujevalno med državljanji, s tem bi bili izpodkopavani temelji države same. Zato je edino logična zahteva, da ima civilnopravne učinke samo obligatorična civilna poroka. Podobno mora tudi država sama vzeti razvezo braka v svoje roke. Temu se ni moči ogniti. Vse sklicevanje na škodljive posledice bračnih razvez in zlasti glede na otroke, pa najsi bodo še tako podprte s statističnimi podatki, je zgolj enostransko, ako se ne upošteva tudi škodljive posledice tistih zakonov, ki le na videz še obstoje, a na znotraj niso niti senca braka. Upoštevati je, koliko trpi vzgoja otrok v takšnih zakonih, kolikšna potuha se daje takim nemoralnim zvezam, kako se podpira s takšnimi zvezami nemoralno življenje posameznih zakoncev in končno, da temelj države niso prikrite nemoralne zveze, marveč poštene. Eisner sprejema očitvidno to, ker se bavi samo z razveznimi razlogi. Tu pa gre po mojem mnenju predaleč. Pritrditi mu je sicer, da naj se črta razvezni razlog iz medsebojne mržnje, toda namesto tega ni uvesti splošnega razveznega razloga v obliki generalne klavzule, marveč sprejete razloge podvreči skrbni izberi in jih zmanjšati na najmanjše število. Izhodišče mora biti, da je dopustiti razvezo le takrat, kadar je v resnici ni mogoče več obdržati in kadar bo zvezana z manjšimi škodami kakor bi jih imel nadaljnji obstoj bračne zveze. Kar se tiče drugih določb, bi bilo po mojem mnenju tudi na obvestilo zopetnega skupnega življenja od mize in postelje ločenih soprogov treba navezati konstitutivne učinke, da bi se smatrala bračna skupnost šele od naznanila dalje za podvzeta in to tudi jasno izraziti. Besedilo § 164 v tem pogledu ni dovolj točno in se more razlagati tudi samo kot redovni predpis, kakor ga smatra tudi Eisner. To pa ni dovolj, ko sta oba zakonca navedena v matrikah le kot ločena in bi izdal vodja matrik o njih le kot o ločencih potrdilo, kar bi zavajalo mnoge v zmote. Ostalim pripombam je več ali manj pritrđiti, zlasti temu, da je določba § 1278, zavedba k spolnemu občevanju pod obljubo zakona preozka. Kdor pregleduje pazljivo dosedanje sodbe, ki priznavajo odškodnino po § 1328 o. d. z., bo moral pritrđiti, da dejanski stan § 1328 o. d. z. po večini ne bo izpolnjen, da pa sodišča priznavajo odškodnino, ker razlagajo zavedbo zelo, zelo široko. Premisliti bi bilo tudi treba, ali naj daje tudi vsakomur prikrto spolno občevanje pravico na „odškodnino“ in kako bi bilo tako „odškodnino“ pravno kvalificirati. Končna Eisnerjeva sodba je, da je smatrati oba načrta, jugoslovanskega in češkoslovaškega, kot zadovoljiva za razvoj zasebnega prava. Kar se tiče vsebine, bi temu pač ne bilo oporekati, glede na sistematiko bi bilo pa teže brez pridržka pritrđiti. Dasi se Eisner sam ne izraža izrečno v tem smislu, nudi njegova knjiga vendar tudi v tem pogledu mnogo dragocenih podatkov. Redaktorji končnega besedila jug. odz. se bodo morali ozirati vsekakor na pripombe, ki so podane v njej.

Dr. Rudolf Sajovic.

Žilić Franjo - šantek Miroslav: Uredba o likvidaciji zemljoradničkih dugova. Sa svim pravilnicima uz tumač i sudske odluke. Knjiga četvrta. Knjižara St. Kugli. Zagreb. 1936. Str. 213. Din 54'—.

Že dobro znana in priznana zagrebška komentatorja naših naj-novejših zakonov sta izdala nov zvezek uredb in pravilnikov, ki se tičejo poljedelske zaščite. Toda dočim sta mogla v tretji knjigi teh predpisov združiti vso do takrat uzakonjeno snov, sta se morala omejiti v najnovejšem, četrtem zvezku samo na predpise, ki so bili izdani potem, ko je izšla tretja knjiga. Tako je vsebina tega najnovejšega dela predvsem uredba o likvidaciji poljedelskih dolgov z dne 25. septembra 1936, ki obsega s komentarjem skoro dve petini cele knjige. Po tem slede najprvo predpisi, ki se vsebinsko nizajo okrog zadnje, likvidacijske uredbe, v drugem delu pa novejši predpisi, ki jim je predmet še zaščita, pravilnik o maksimiranju obresti, uredbe, pravilniki in avtentična tolmačenja o zaščiti denarnih zavodov in poljedelskih kreditnih zadrug in njih zvez. Likvidacijska uredba sama je zopet bogato komentirana in prinaša mnogo dragocenih podatkov k tolmačenju teh zapletenih predpisov. Prav posebej je opozoriti na razlogovanje o razmerju likvidacijske uredbe k prejšnjim in razmotrivanje o tem, ali so z uzakonitvijo likvidacijske uredbe prestale veljati one določbe izvršilnega postopnika, ki so s prejšnjimi postavljene v moč. Pisca sta obširno in prepričevalno utemeljila pravilno naziranje, da veljajo vse te določbe še nadalje navzlic temu, da likvidacijska uredba o njih povse molči. Judikatura stola sedmorce obeh oddelkov je navedena v drugem delu in bo prinesla prav tako kakor pojasnila avtorjev samih dokaj za pravilno uporabo novih predpisov. Tudi ta knjiga neumornih pravniških piscev zasluži vso pohvalo in razširjenje tako med pravniki kakor tudi med drugimi, ki imajo opraviti s temi posli.

Dr. R. Sajovic.

Sušec Štefan: Zakon o taksah s taksnim in pristojbinskim pravilnikom, z dednimi in darilnimi pristojbinami ter komentarjem, Zakon o sodnih taksah s pravilnikom in komentarjem. Samozaložba. Ljubljana. 1936. Str. XL + 896. Cena 260 Din.

Pisec „Neposrednih davkov“ je izdal pred koncem lanskega leta novo obširno delo, v katerem je zbral vse naše veljavne taksne predpise, tako predpise, ki so vsebovani v zakonu o taksah, v pravilnikih in naredbah k temu zakonu, dalje vse mnogovrstne predpise najrazličnejših drugih zakonov, zakon o sodnih taksah s pravilnikom in končno še nekatere avstrijske predpise, ki so ostali navzlic bohotni domači zakonodaji še vedno v veljavi. Tako je nastala ogromna knjiga, v kateri je zbrana vsa ta obširna snov v preglednih razporedih. Preglednost in hitro orientacijo omogoča že sam tisk, ki je drugačen, ako gre za določbe, ki veljajo za vso kraljevino ali le v posameznih delih, zopet drugačen, ako gre za razpise in sodne odločbe ali pa avtorjeva osebna naziranja. Uporabnost knjige večajo vsa tri kazala: vsebinski pregled, navedba natisnjenih zakonov, uredb, naredb, in pravilnikov ter končno temeljito abecedno stvarno kazalo. V kratkem predgovoru seznanja pisec z nastankom teh mnogovrstnih določb.

Ne dvomimo, da bo služila knjiga zbog svoje preglednosti in izčrpne popolnosti vsakomur, ki bo iskal pojasnila o taksah, napravila je tudi druge izdaje taksnih predpisov za nepotrebne. Pisec obeta tudi, da bo izdajal od časa do časa še posebne dodatke h knjigi, v katerih bo priobčeval nove taksne določbe in spremembe prejšnjih. Knjiga je zato vsega priporočila vredna.

Dr. R. Sajovic.

Dr. Piekarski Maximilian: Ehescheidung u. Ehetrennung. Wien, Manz, 1935.

Pisec obravnava v prav vestno sestavljeni monografiji sodobno teorijo in prakso o razvezi in ločitvi braka in zavzema k vsem spornim vprašanjem jasno in prepričevalno svoje lastno stališče. Posebno pažnjo je posvetil zgodovini nastanka predmetnih določb o. d. z. in prikazal v VIII. tabelah, ki sledo stvarnemu kazalu, njihovo besedilo v jožefinskem bračnem patentu, v jožefinskem zakoniku, v Martinijevem osnutku, v prvotnem načrtu, v Zeillerjevih predlogih in v o. d. z., tako da je ugotovitev pravega smisla veljavnih norm in s tem tudi kontrola razlage, ki jim jo daje pisec, zelo olajšana. Prednost knjige vidim tudi v tem, da prinaša v dodatku pred stvarnim kazalom besedilo vseh zakonskih predpisov in oblastvenih odredb, na katere se pisec sklicuje, v časovnem redu od l. 1783. do l. 1935. (str. 134—154) ter seznam odločb najvišjega sodišča na Dunaju z navedbo zbirke ali glasila, kjer so bile objavljene, tudi v časovnem redu od l. 1858—1935 (str. 158—165).

Vsa tvarina je razdeljena na šest poglavij: veroizpoved, krajevna kolizija, sporazumna ločitev, ločitveni in razvezni razlogi, razveza židovskih brakov, učinki ločitve in razveze braka. Ker je po avstrijskem konkordatu Sv. stolica priznala civilnim sodiščem pristojnost tudi v ločitvenih zadevah cerkveno sklenjenih brakov, poudarja pisec uvodoma pravilno, da je za ločitev in razvezo braka država slej kot prej edini pravtovorec in to glede ločitve za vse veroizpovedi enako, dočim se nanaša razvezno pravo o. d. z. izključno na nekatolike. Za katolike je po avstrijskem konkordatu samo en primer razveze mogoč, če gre namreč za cerkveno sklenjen, veljaven, toda neizvršen brak, za katerega je Sv. stolica dovolila spregled in je bila njenemu odloku priznana izvršnost od najvišjega sodišča na Dunaju. Tak odlok pa razveže neizvršen brak dokončno in sta pisec kakor tudi prof. Köstler v zmoti, ko ga zamenjavata s sodbo o ničnosti braka zaradi impotence, ki nikoli ne postane pravomočna.

Stvarno važna se mi zdi ugotovitev piščeva, da so v zakoniku tako ločitveni kakor razvezni razlogi smatrati kot taksativno naštet.

Ker nam Piekarski v svoji knjigi nudi v prijetni obliki in zaokroženi celoti snov, ki v izdatni meri še danes zaposluje civilna sodišča v Sloveniji in Dalmaciji, jo našim pravnikom lahko toplo priporočam. Celo za cerkvena sodišča, katoliška in pravoslavna, ni knjiga brez pomena, ker ločitveno pravo v cerkvenem zakoniku (Codex juris canonici) sploh ni pobližje urejeno in je praksa avstrijskih civilnih sodišč v ločitvenih pravih od Sv. stolice odobrena in ker so na drugi strani cerkvena sodišča nekdanje patriarhije v Sremskih Karlovcih priznavala že pred prevratom vse razvezne razloge o. d. z., celo neodoljivo mržnjo, ki je pravoslavni cerkvi drugače kot razvezni razlog tuja.

R. Kušej.

Članki in razprave v pravniških časopisih. Arhiv L, br. 3: Jovanović Sl.: Sjejes. Mirković Dj.: Priroda odnosa koji vezuju organe na zajednicu kojoj pripadaju, sa gledišta teorije prisvajanja. Kulaš J.: Novo krivično pravo u Nemačkoj. Subotić Dj.: Naše zadržno pravo po Zakonu o zemljišnim knjigama. Bartoš M.: Sigurnost cirkulacije pokretnosti u Predosnovi. Mirković M.: O početku preokreta u konjunkturi. Popović Sl.: Sudije šerijatskih sudova sa školskom spremom koja odgovara spremi potpune srednje škole mogu napredovati i dalje od V položajne grupe. — Arhiv L, br. 6: Arandjelović D.: Pojam ugovora o posluži. Danić D.: Pravo u nemačkom Trećem Rajhu. Djordjević J.: Opšti pogledi na pojam države i pojam društva. Kulaš J.: Novo krivično pravo u Nemačkoj. Pržić L.: Deklaracija velikih načela međunarodnog prava. Djendić V.: Može li se stavljanjem van snage rešenja

o otpuštanju zadržati u aktivnoj službi, kad je presuda Drž. saveta o poništaju otpuštanja već izvršena time što je službenik penzionisan? — **Branič br. 12:** Ribar I.: Konkordat. Knežević Dr.: Načela izražena u zakoniku o sudskom postupku u građanskim parnicama. Zimonjić M.: § 98 od. IV Kp. u teoriji nedovoljno objašnjen a u praksi različito i pogrešno tumačen. — **Mjesečnik br. 11:** Lenac R.: Sticanje nekretnina. Tinti-Halper A.: Pokušaj pojmovne definicije staleške države. Maurović I.: Odgovor gosp. prof. dr. Markovića Čede na obranu predosnove gradj. zakonika. Katurić J.: O povratu i realnom sticaju. Jarhi M.: Primjena § 78 Č. Z. — **Mjesečnih br. 12:** Špehar M.: O suvlasništvu broda. Dolenc M.: Pitanje analogije u krivičnom pravu pred stalnim sudom za međunarodno pravo u Haagu. Stević Lj.: Progon delikata po prijedlogu oštećenikovu. Crnčić R.: Nadležnost sudova u sporovima između poslodavaca i namještenika s obzirom na uredbu o izbranim odborima. Matošić S.: Da li se propis § 74 k. z. imade primenjivati i kod izbora kazne zatvora i novčane kazne. Petaj P.: I nezakonito dijete ima pravo na naknadu štete od ubice svoga nezakonitog oca (§ 1527 o. g. z.), ali mora dokazati, da je uslijed smrti svojega nezakonitoga oca doista pretrpio štetu (§ 1295 o. g. z.). Werk H.: Svečana godišnja skupština Akademije za njemačko pravo u Münchenu. Lovrić E.: Dr. Dragutin Tončić (Njegov život i rad). — **Policija br. 21—22:** Čubinski M.: Pripremne radnje i odgovornost za njihovo izvršenje. Tauber L.: Sud i Uredba o razduženju zemljoradnika. Jakovljević A.: Savremena opština. Todorović M.: Sudovi za maloletnike. Vidaković S.: Značaj Saveza gradova. Gavrilović R.: O negativnoj propagandi. Miličević V.: Čovek genije — ili uticaj degeneracije na genijalnost i stvaranje zločinaca i ludaka. Horvat M.: Seksualne patološke pojave i § 199 Kp. Mišić D.: Primena § 553 Gr. z. i otkaz zakupa. Kulaš J.: Uloga sudije u krivičnom pravu. Petrović B.: Sudska stalnost. Da li Ustav, bez specialnog zakona, može dati stalnost sudijama? Mirković Lj.: Premiski posao kao istup po administrativno-pravnim propisima Zak. o suzb. neloyalne utakmice i nadležnost prvostepene vlasti opšte uprave. Popović S.: Nešto o nadležnosti, izuzeću i isključenju pravnog referentaciovnika pravnika pri grad. poglavarstvima. Radić Z.: Fanatizam uzrok kriminaliteta. Lazarević M.: O službi policijskih komesara. M. O. Nemačka u borbi sa kriminalitetom. — **Policija br. 23—24:** Goršić F.: Oko oduzimanja dozvola za obavljanje radnje policijskom naredbom. Huber E.: Progon zločinaca mikroskopom i staklom. Blagojević V.: Obrazovanje i produženje postojeće zadruge između maloletnika po sili gradjanskog zakonika. Vuković V.: O delima pokušaja ubistva i kaznivosti istih. Ideje vodilje novog nemačkog kaznenog zakona. Miličević V.: Čovek genije — ili uticaj degeneracije na genijalnost i stvaranje zločinaca i ludaka. Kulaš J.: Uloga sudije u krivičnom pravu. Petrović B.: Individualni uzroci kriminaliteta. Kecojić S.: Da li je sporno: da se konačni zaključak u parnici zbog smetanja poseda može doneti zbog izostanka po § 492 u v. §§ 558 i 527 Grpp? Peteron M.: Gradjanski zakon i sudije. Mirković Lj.: Premiski posao kao istup po administrativno-pravnim propisima Zak. o suzb. neloyalne utakmice i nadležnost prvostepene vlasti opšte uprave. Radić Z.: Fanatizam uzrok kriminaliteta. — **Pravna Misao br. 9 i 10:** Marković B.: Oglod o principima demokracije. Dukanac Lj.: Fašizam i privreda. Andrejev J.: Rusko narodno običajno pravo svojine na zemlji i zemljišna opština. Pašukanis E.: Ideologija i pravo. Ustav republike Španije. Zakon o obligacijama Poljske republike. — **Pravni pregled br. 1:** Krečarević A.: Da li odgovara svojoj svrsi Izborni sud poljoprivredne berze u Somboru? Savić V.: Naplata takse za obznanu dražbe nepokretnina. Stolišac A.: Kaznena vlast uredbodavca. — **Pravosudje br. 10—12:**

Marković L.: Predosnova Gradjanskog zakonika za Kraljevinu Jugoslaviju. Blagojević V.: Sudjenje u jednoj instanciji po Gradjanskom parničnom postupku. Jeremić S.: Tekst i siromaško pravo u izvršnom postupku. Stanoš I.: Javno bilježništvo u praksi. Popović J.: Primena 4 Tbr. u vezi sa 6 Tbr. Zst. Stjepanović N.: Glavna kontrola i obnova administrativnog spora. Tregubov S.: Veštačenje dokumenata. Kulaš J.: Povreda dužnosti izdržavanja kao krivično delo. Milojković B.: Može li sudska vlast da tumači smisao administrativnih akata i da ceni zakonitost?

Razne vesti.

Kronika društva „Pravnika“. V preteklih mesecih so se nadaljevale diskusije o Predhodnem načrtu državljskega zakonika. Diskusijski dnevi so se vršili v mesecu decembru 1936 v dneh 3., 10. in 17., v mesecu januarju 1937 pa v dneh 14., 21. in 28. Pretresano in razmotrivo je bilo celotno prvo poglavje prvega dela, pravo osebnosti, §§ 14 do 102 načrta.

Osebnosti. Za sodnika stola sedmorice odd. B je postavljen dr. Petelin Bogdan. Pri apelacijskem sodišču v Ljubljani sta postavljena za podpredsednika dr. Mastnak Lav, za apelacijskega sodnika dr. Štampihar Jurij. Za namestnika višjega državnega tožilca v Ljubljani je postavljen dr. Bizjak Ivan. Sodna pristava sta postala dr. Kramberger Robert (Logatec) in Inkret Bruno (Kočevje). Premeščeni so starešine sreskih sodišč Bidovec Valentin v Radovljico, dr. Štular Josip v Ljubljano, Premerstein Kajetan v Kamnik, Grum Josip v Kozje, Detela Fran v Mursko Soboto. — Pri upravnem sodišču v Celju je postavljen za sodnika Mulaček Rajko. — Postavljeni so nadalje za banskega svetnika dr. Kartin Herbert (Ljubljana), za sreskega načelnika dr. Potočnik Mirko (Črnomelj), za načelnika pri ministrstvu za notranjo politiko Keršovan Vekoslav. — Za javna beležnika sta postavljena Ponebšek Janko (Murska Sobota) in Golob Fran (Rogatec). — Odvetniško pisarno sta otvorila Šegula Janko v Ptuju in dr. Černej Božidar v Ljubljani, preselil se je dr. Terčič Fran v Laško. Odpovedala sta se izvrševanju odvetništva Mejač Anton in dr. Lovrec Franjo, začasno je prenehal izvrševati odvetniško prakso dr. Mencinger Janko. — Upokojen je starešina sreskega sodišča dr. Jan Jakob.

Dr. Dragotin Tončič. Dne 14. decembra 1936 je umrl v 73. letu upokojeni banski svetnik dr. Dragotin Tončič. Pokojnik je bil med najmarljivejšimi hrvatskimi pravniki in je posvetil vse svoje pravniško delovanje proučevanju in izpopolnitvi institucije hišnih zadrug. Bil je član komisije, ki je izdelala načrt zakona o hišnih zadrugah za kraljevinu Jugoslavijo. V teh zadrugah ni videl in iskal samo rešitve kmetškemu stanu, v njih je videl tudi originalno domačo tvorbo tega stanu. To razodevajo najbolj njegove uvodne besede v referatu, ki ga je imel na pravniškem kongresu v Beogradu l. 1925., kjer smo se spoznali z njim tudi Slovenci. Svoj referat je pričel z značilnimi besedami: „Ključna je zadruga institucija našega seljaštva, nacionalni proizvod njegove psihe, njegova vlastita originalna tvorevina bez tujjega uzora i bez utjecaja domačega zakonodavstva i pravničkih krugova.“

Nova knjiga. Današnjemu snopiču je priložen oglas dr. Gosarjeve knjige: Za nov družabni red, na kar opozarjamo naše čitatelje.